

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/203/2016
Identifikačné číslo spisu: 8114212954
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2017
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8114212954.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. Y., trvale bytom v O., zastúpeného JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom v Prešove, Hlavná 61, proti žalovanej M. Y., trvale bytom v P., zastúpenej JUDr. Jánom Garajom, advokátom v Prešove, Hlavná 137, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 19C/11/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. mája 2016 sp. zn. 6Co 179/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil vo veci samej rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) č. k. 19C/11/2014-126 z 21. apríla 2015, ktorým prvoinštančný súd určil, že žalobca a žalovaná sú podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu v obci P., zapísaného na LV č. XXX, súp. č. 154, stojaceho na parcele č. 108/2, kat. úz. P., a to každý v jednej polovici; vo výroku o trovách konania potom rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie. Nad rámec rekapitulácie podstatnej časti odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec i správne právne posúdil a preto boli dané dôvody na potvrdenie rozsudku podľa § 219 ods. 1 aj 2 O. s. p. (v čase rozhodovania prvoinštančného aj odvolacieho súdu platného Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ešte pred začatím dovolacieho konania v tejto veci však zrušeného Civilným sporovým poriadkom, teda zákonom č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z., ďalej len „C. s. p.“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej aj „najvyšší súd“, „dovolací súd“ alebo skrátene „NS“). Uzavrel, že medzi žalobcom a žalovanou nebolo sporným, že pri prestavbe rodinného domu, v katastri vedeného ako výlučné vlastníctvo žalovanej, došlo k vytvoreniu novej veci a u tej z výpovede samej žalovanej (na pojednávaní súdu prvej inštancie) vyplynula vôľa účastníkov konania (dnes strán sporu), aby takáto vec patrila obom. Smerodajným tu nebol zápis v katastri nehnuteľností

ani to, či stavebníkom bol (rozumej v stavebnom konaní vystupoval - opäť pozn. NS) len jeden zo spoluvlastníkov, pričom absencia formálnej dohody o novovzniknutej veci spôsobovala len to, že nešlo usudzovať na iné než rovnaké podiely. I s poukazmi na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (rozsudky vo veciach sp. zn. 28 Cdo 2794/2010 a 22 Cdo 2507/2012) bolo podľa odvolacieho súdu treba ustáliť, že I. aj v prípade absencie dohody viacerých stavbu vykonávajúcich osôb o vlastníctve (a s výnimkou preukázania, že vlastníkom mala byť len jedna z týchto osôb) nemožno vylúčiť vznik spoluvlastníctva a II. samotná skutočnosť, že sa stavebníci dohodli iba na spoločnom užívaní spoločne zhotovovanej stavby ešte nevylučuje vznik ich spoluvlastníctva. Námietky žalovanej, týkajúce sa jej vyššieho finančného podielu na novovzniknutej veci (v súvislosti s predajom účastníkmi skôr obývaného a žalovanou samou zakúpeného bytu), by šlo zohľadniť pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v širšom slova zmysle, žalobca k výstavbe prispel takmer výlučne ním vykonanými stavebnými prácami a za takejto situácie by bolo aj nespravodlivé, ak by na vzniknutej veci nemal nijako participovať, argumentoval napokon odvolací súd.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) 21. júla 2016 dovolanie, ktoré odôvodnila poukazmi na § 421 ods. 1 písm. a/ aj b/ C. s. p. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pri ktorom sa (citované z dovolania) „odvolací súd zjavne odklonil o d ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (napr. v rozsahu právneho názoru prezentovaného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 4Cdo/93/99 o existencii dohody) a zároveň bola napadnutým rozsudkom riešená právna otázka, ktorá doposiaľ v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR absentuje, najmä čo sa týka zamerania na vyjadrenie prejavu vôle pri dohode o spoluvlastníctve.“. Odvolací súd podľa jej názoru mylne stotožnil právny inštitút vážnosti vôle s motívom pri utváraní vôle, vôľu oboch účastníkov stavať dom pre všetkých členov rodiny nejde interpretovať inak ako dohodu o spoločnom užívaní (nie spoluvlastníctve) a v tomto prípade sú závery o existencii vôle (založiť spoluvlastnícky vzťah) nesprávnymi až tendenčnými, preto je namieste zmena rozsudku odvolacieho súdu tak, že dôjde k zamietnutiu žaloby, resp. zrušenie dovolaním napádaného rozsudku s vrátením veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3. Žalobca navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, resp. v prípade záveru o jeho prípustnosti ho ako nedôvodné zamietnuť. Stotožnil sa so závermi odvolacieho súdu, zdôrazňujúc pritom tie pasáže z výpovedí žalovanej pred súdom (prvej inštancie), ktoré spochybňujú úmysel samotnej dovolateľky nadobudnúť dom do vlastníctva a usvedčujú ju z účelovosti jej obrany.

4. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a naň oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal, či sú splnené ďalšie predpoklady a podmienky prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.) a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania, resp. predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prieskumu jeho vecnej správnosti v dovolacom konaní podrobiť.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Vychádzajúc z práve odcitovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa mohol dovolací súd zaoberať dovolaním, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p. a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. okrem iného, aby dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435 (vo vzťahu k prípadu posudzovanému v prejednávanej veci konkrétne v § 432 ods. 2) C. s. p.

10. V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 421 rovnakého právneho predpisu. V tomto konkrétnom prípade to pritom nebolo preto, že prípustnosť dovolania bola vyvodzovaná súčasne z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. aj písmena b/ rovnakého ustanovenia, hoci súčasná existencia oboch týchto predpokladov prípustnosti dovolania sa bez ďalšieho z povahy veci vylučuje (keďže prípustnosť dovolania nemožno odôvodňovať tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustáleno a zároveň, že takáto otázka odvolacím súdom riešená nebola, pretože takéto odôvodnenie prípustnosti dovolania je vnútorne rozporné a vo svojej podstate znamená odôvodnenie dovolania neprípustným dovolacím dôvodom - v tejto súv. por. napr. uznesenie NS z 31. júla 2017 sp. zn. 6 Cdo 123/2017), ale jednak preto, že dovolateľka si vo vzťahu k žiadnej z oboch ňou nastoľovaných otázok nespĺnila povinnosť adresnej polemiky s právnym posúdením veci odvolacím súdom a okrem toho i preto, že otázky predkladané na posúdenie dovolaciemu súdu v skutočnosti neboli otázkami právnymi (ale skutkovými).

11. I keď vylúčením súčasnej existencie predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ aj b/ C. s. p. bez ďalšieho treba rozumieť, že principiálne nepôjde vylúčiť závislosť rozhodnutia odvolacieho súdu od vyriešenia až dvoch (resp. aj viacerých) právnych otázok, z ktorých jedna už ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyriešená bola (a odvolací súd sa mal od takéhoto ustáleného riešenia pri rozhodovaní dovolaním napádaným rozhodnutím odkloniť), kým druhá naopak nie a práve v prípade takejto kumulácie rozhodných právnych otázok odôvodnenie prípustnosti dovolania dvoma zdanlivo nezlučiteľnými dôvodmi môže mať svoje opodstatnenie, v prejednávanej veci o prípad takejto výnimky z pravidla nešlo (či presnejšie v dôsledku vypravenia dovolania zo strany právneho zástupcu dovolateľky spôsobom opísaným vyššie usudzovanie na takúto výnimku by bolo predčasným).

12. Okrem toho, že treba trvať na tom, že výrazom ustálenej judikatúry dovolacieho súdu nemôže byť jeho jediné (v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky nepublikované) rozhodnutie a už z tohto dôvodu nemohla byť prijateľnou argumentácia dovolateľky, opierajúca sa výlučne o rozsudok NS z veci jeho sp. zn. 4 Cdo 93/99 (ktorého právna veta, uverejnená i s časťou odôvodnenia na portáli www.najpravo.sk znie: „Bez dohody účastníkov o tom, že založia podielové spoluvlastníctvo k stavbe uzavretej pred začatím stavby, nemôže vzniknúť podielové spoluvlastníctvo k stavbe.“), aj keby práve uvedené platilo, dovolateľka v dovolaní neuviedla, pri riešení ktorej právnej otázky sa mal odvolací súd v prejednávanej veci odkloniť od vyššie spomínaného rozhodnutia a spôsob jej argumentácie naopak nasvedčuje tomu, že v skutočnosti tu ide len o polemiku so skutkovými závermi odvolacieho súdu (a sekundárne i súdu prvej inštancie). Učiniť zadosť povinnosti ustanovenej zákonom pritom nešlo len príkladným odkazom na názor NS o podmienke vzniku spoluvlastníctva v podobe existujúcej dohody (o založení spoluvlastníctva), nakoľko z obsahu dovolania vyplýva len nesúhlas dovolateľky so skutkovým záverom o existencii takejto dohody a nie jej nesúhlas s tu neprítomným právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého takáto dohoda nie je potrebná (kedy jedine by sa dalo hovoriť o odklone od už zmieňovaného rozsudku dovolacieho súdu). Navyše súčasťou dovolania založeného na ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nemá byť len tvrdenie o odklone, ale aj uvedenie, v čom tvrdený odklon spočíva (tu por. uznesenie NS z 27.

septembra 2017 sp. zn. 6 Cdo 149/2017).

13. Ani u druhej otázky predkladanej dovolaciemu súdu sa potom dovolateľka nevyhla len jej príkladnému (ako bolo uvedené vyššie nedostatočnému) vymedzeniu (tu za použitia výrazu „najmä“), pričom ani v tomto prípade vymedzenie spôsobom „čo sa týka zamerania sa na vyjadrenie prejavu vôle pri dohode o spoluvlastníctve“ nezodpovedalo požiadavke zákona na uvedenie, čo konkrétne v tomto prípade mal odvolací súd posúdiť nesprávne a prečo by mal byť jeho záver nesprávny. Odhliadnuc od toho, že otázka podsúvaná dovolaním tu bola v skutočnosti už mnohokrát teoreticky rozobratou a tiež hmotným právom výslovne riešenou otázkou, akým spôsobom možno prejav vôle vyjadriť (tu por. predovšetkým § 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), ani tu z ničoho nešlo vyvodiť, žeby predkladaná otázka mala byť inou než skutkovou otázkou vyjadrenia žalovanou popieraného, dôkazmi zrozumiteľne reprodukoványmi súdom prvej inštancie, odvolacím súdom a do tretice i vyjadrením k dovolaniu však i podľa dovolacieho súdu dostatočne preukázaného prejavu vôle, smerujúceho k dohode o spoluvlastníctve.

14. So zreteľom k už uvedenému preto dovolací súd dovolanie žalovanej po prejednaní veci bez pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol.

15. Vzhľadom k požiadavke dovolateľky na odklad právoplatnosti dovolaním napádaného rozsudku do rozhodnutia o dovolaní a s prihliadnutím k spôsobu rozhodnutia o dovolaní potom o návrhu na odklad právoplatnosti už nerozhodoval.

16. O náhrade trov dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa § 453 ods. 1 a § 256 ods. 1 C. s. p. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu totiž zavinila žalovaná, žalobcovi v takomto konaní vznikli trovy prinajmenšom na odmene jeho advokáta za vyjadrenie k dovolaniu a najvyššiemu súdu tu prislúchalo rozhodnúť len o nároku na náhradu (spôsobom zaneseným do druhého výroku tohto uznesenia) s tým, že výšku náhrady a v tomto prípade i platobné miesto (§ 263 ods. 1 C. s. p.) určí súd prvej inštancie (samostatným uznesením súdneho úradníka takého súdu).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.